

Florentina Chifu

Petre Ștefănescu

Muzică și mișcare

Clasa a III-a

Manual realizat în conformitate cu programa școlară
pentru disciplina *Muzică și mișcare*, clasele a III-a – a IV-a,
aprobată prin OMEN nr. 5003/02.12.2014

semestrul
I

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației și Cercetării Științifice.

Manualul școlar a fost aprobat prin Ordinul ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr. 3052/12.01.2016 și este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin OMEN nr. 3418/19.03.2013.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2015–2016.

Inspectoratul școlar

Școala/Colegiul/Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Muzică și mișcare Manual pentru clasa a III-a. Semestrul I

Florentina Chifu, Petre Ștefănescu

Referent științific: Prof. Diana Nuțeanu

Copyright © 2015 Grup Media Litera

Toate drepturile rezervate

Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România

tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 548 372

e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactori: Gabriela Niță, Mihaela Spurcaci

Corector: Georgiana Enache

Ilustrații: Dreamstime, Shutterstock

Desene realizate de: Cornelia Cardamisa, Valeriu Stih

Copertă: Vlad Panfilov

Tehnoredactare: Anca Suci

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CHIFU, FLORENTINA

Muzică și mișcare : manual pentru clasa a III-a /

Florentina Chifu, Petre Ștefănescu. - București : Litera, 2015.

2 vol.

ISBN 978-606-33-0109-4

Semestrul 1. - 2015. - ISBN 978-606-33-0107-0

I. Ștefănescu, Petre

78(075.33

Dragă prietene,
Bine te-am găsit!

Sunt **Arlechinul Cântăreț** și te voi însoți în călătoria prin paginile manualului de **Muzică și mișcare**. Vom străbate împreună drumul către Împărăția Muzicii.

Prieteni și ajutoare de nădejde îți vor fi **cântecele, mișcarea, imaginația, gândirea, joaca și creativitatea!**

Îți urez mult succes în călătoria muzicală!

Numele unității

Numărul unității

Titlul lecției

Rubrici

UNITATEA 2
Eu între ceilalți

În această unitate vei învăța despre sunetele vocale și cele instrumentale. Discută cu colegii despre fotografiile de mai jos. Folosește și întrebările de pe această pagină.

? Ce sunete se auză din mediul înconjurător? Care dintre acestea sunt plăcute?

? Care este instrumentul tău preferat? Motivează alegerea făcută.

? Cum sună vocea dirijorului în comparație cu vocea copiilor?

? Cum poți recunoaște un coleg chiar dacă nu îl poți vedea?

? Există două voci identice? Motivează răspunsul tău.

Timbrul. Sunete din mediul înconjurător; sunete muzicale vocale/instrumentale. Sunete lungi/curte

Competențe evaluabile: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1.

Informații pentru profesori

UNITATEA 2
Timbrul

Sunete din mediul înconjurător

Joc sunetelor
Rosteste pe o singură expirație silabele care imită sunetul produs de:
• clopotul marelui; **ding-ding-ding!**
• motorul avionului; **Wau-wau-wau-wau-wau!**
• ploaie; **Pic-pic-pic!**
• privighetoză; **Tuu-tuu!**
Ascultă pe CD sunetele pădurii. Ce sunete recunoști?

? În jurul nostru sînt o mulțime de sunete. Descrie-le!

? Când asupra unui obiect acționăm o forță, acesta vibrează și produce sunete muzicale sau zgomote. Zgomotele nu sînt plăcute auzului.

? Apune-ți numele clar, apoi roagă câțiva colegi să îți repeteze rând. De ce se aude de fiecare dată diferit?

? Fiecare voce are o sonoritate proprie, specifică, prin care se distinge de celelalte. Această calitate a sunetului se numește timbru.

? Invită un cântec!

Vocea mea
Mădălina

Joc muzical **Deschide urechea bine!**
Pune capul pe bancă și ascultă elevul dinemnat de învățător să îți rostască numele. Recunoaște colegul care te-a strigat. Cum îți e dat seama?

Ciripit de păsărele
Mădălina

? Încearcă să redai ciripitul păsărilor, folosind silabele și sunetele care îți sînt pare sugestive. Folosește același număr de silabe utilizat în cântecul la tribu. Întonează cântecul cu ciripitul creat de tine.

? Întonează cântecul schimbându-ți vocea de fiecare dată ca un urs, ca o zăcă, ca un spiriduş, ca o vîrşitoare.

? Doi solişti vor intona fiecare cîte o strofă. Descrie timbrul fiecăruia dintre ei - puternic, strălucitor, înalt, grav (jos).

? Întonează cântecul rînduînd după fiecare întrebare **Da** sau **Nu**, după cum e cazul.

Numărul paginii

Competențe generale și specifice, conform programei școlare pentru disciplina **MUZICĂ ȘI MIȘCARE**, clasa a III-a și a IV-a, aprobată prin OMEN nr. 5003/02.12.2014.

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical

- 1.1.Receptarea unor cântece din folclorul copiilor, colinde, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural, cu sesizarea unor diferențe
- 1.2.Sesizarea diferențelor de înălțime și durată între sunete, în audțiia unor fragmente muzicale
- 1.3.Corelarea înălțimilor de note cu notația muzicală

2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei

- 2.1.Cântarea individuală, în mici grupuri, în colectiv, cu asocierea unor elemente de mișcare și a acompaniamentului instrumental
- 2.2.Utilizarea notației înălțimilor sunetelor în însușirea unor cântece

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și al mișcării, individual sau în grup

- 3.1.Manifestarea unor reacții, emoții, sentimente sugerate de fragmente muzicale
- 3.2.Exprimarea prin mișcări corporale a unor lucrări/fragmente muzicale

UNITATEA 1

Școlile povestesc

Discută cu colegii despre fotografiile de mai jos. Folosește și întrebările de pe această pagină.

Ce cântece despre școală cunoști?

Cum te simți când cânti sau asculți muzică?

Ce instrumente observi în imagine?

Ce sunete se aud într-o școală?

De ce muzica este iubită de copiii din întreaga lume?

Cine conduce corul?
Cum reușesc coriștii să cânte împreună?

Cântare vocală, în colectiv, în grupuri, individual: Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii și/sau acompaniamentul

Cântarea vocală

Poziția, emisia naturală, respirația

Amintește-ți din clasa a II-a!

- De ce este necesar să stai cu spatele drept în timp ce cânti?
- De ce trebuie să ții gura larg deschisă și rotundă?
- Ce se întâmplă în timp ce cânti dacă nu inspiri suficient aer?

Exersează!

- Stând în poziție relaxată, cu spatele rezemat, cu palmele în poală, inspiră adânc pe nas și eliberează aerul pe gură numărând de la 1 la 5, apoi până la 8.
- Spune, în timpul unei expirații, pe un sunet, următoarea propoziție:
Ce frumos miroase floarea!

- Intonează, pe o singură expirație, vocalizele*: *Ma, me, mi, mo, mu*
Ta, te, ti, to, tu
- Repetă următoarele exerciții ritmice:
Cea-sul ma-re ba-te ta-re:
Tic, tac, tic, tac, tic.

Învăță un cântec!

Ceasul

(după auz)

Muzica: Alexandru Voevidca

Potrivit

mf

1. Tic, tac, tic, tac, ba - te cea-sul ne - n - ce - tat,
2. Tic, tac, tic, tac, zi - ce cea-sul tot me - reu,
3. Tic, tac, tic, tac, cea-sul nu ba te - n za - dar,

Scoa-lă - te, co pi - le, vre-mea-i de - n - vă - țat.
Vre-mea tre - ce iu - te, iu - te cum bat eu.
Cel ce nu în - va - ță nu e bun șco - lar.

* vocalize: exerciții de încălzire a vocii bazate pe vocale

Reține!

- Ține spatele drept pentru a putea respira ușor.
- Inspiră adânc și expiră lent.

- Dozează aerul, astfel încât să îți ajungă până la sfârșitul versului.
- Inspiră din nou la sfârșitul fiecărui vers.
- Ține gura deschisă, cu buzele ușor rotunjite pentru a obține o emisie bună.

Exersează!

- Rostește, pe o singură expirație, silabele care imită sunetul produs de:
 - vântul de toamnă: **Vuuuuuuuuuuu!**
 - foșnetul copacilor: **Fâșșșș!**
- Cântă melodia, marcând prin bătăi din palme silabele *tic, tac*.
- Interpretează cântecul *Ceasul*, acompaniat de varianta sa instrumentală de pe CD.
- Redă mersul melodiei (urcător sau coborâtor) prin ridicarea sau coborârea brațului.

Cine reușește să prelungească cel mai mult sunetele? Explică de ce.

Confecționează instrumente!

- Mergi în parc sau în pădure și adună castane sau ghinde căzute. Fructele toamnei se pot transforma ușor în instrumente, astfel:
 - lovite două câte două;
 - scuturate într-un săculeț.
- Intonează cântecul acompaniindu-te cu instrumentele dăruite de natură.

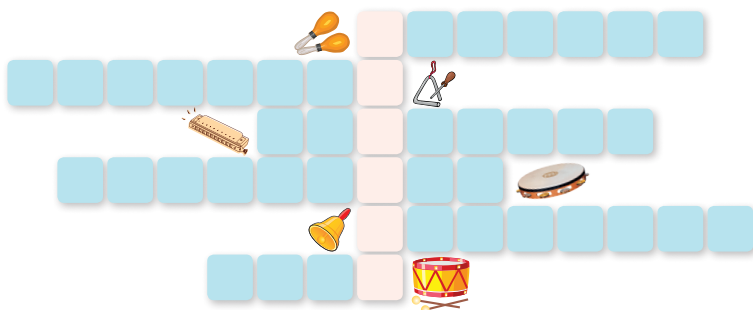

Fii creativ!

- Ce alte îndemnuri ți-ar putea adresa ceasul din cântec?
- Realizează un tablou inspirat de o strofă a cântecului. Folosește creioane colorate, acuarele, tempera.

Joc de cuvinte

Scrive pe caiet cuvintele corespunzătoare ilustrațiilor și descoperă cuvântul de pe verticală.

Dicția

În cântare, rostirea cuvintelor este mai dificilă. Din această cauză, unele consoane nu se aud clar. Îți propun câteva exerciții de dicție, adică de pronunție corectă a sunetelor, a silabelor și a cuvintelor.

Exersează!

Citește cu voce tare și pronunță clar, din ce în ce mai repede:

- *ba, be, bi, bo, bu
vra, vre, vri, vro, vru*
- *Papucarul papucărește papucii
nepapucăriți ai papucăresei.*
- *Știu că știi că știuca-i știucă,
Dar mai știu că știuca-i pește
Și că știuca se mănâncă,
Și că știuca se prăjește.*

Învață un cântec!

Să cântăm rintintinește!

(după auz)

Versurile: Georgeta Moraru

Muzica: Alexandru Pașcanu

Jucăuș

1	Tic, pi - tic,	ve - sel, bun și	mic,	A cân - tat un cân - te - cel de - al
	E fru - mos,	dar e ca - ra -	ghios,	Că nu în - țe - legi de - loc ce
2	Rin, tin, tin,	a - na, ba - na	din,	A - na, ba - na, a - na, ba - na,
	Rin, tin, tin,	a - na, ba na	din,	A - na, ba - na, a - na, ba - na,

lui.	Un _____	cân - tec mic	Ne - a cân - tat pri - e - te - nul pi - tic.
spui.	Îl _____	în - vă - țăm	Și rin - tin - ti - neș - te să cân - tăm.
din.	O, _____	ti - ra, ri	Ci - ne cân - tă pi - ca, pi - ca, pic.
din.	Me -	reu va fi	Bun și ve - sel, ca pi - ti - cul Tic.

Reține!

- Pronunță apăsat consoanele pentru a se înțelege cuvintele pe care le cânti.
- Nu forța vocea când cânti. Tăria exagerată distruge vocea și face sunetul să se audă forțat.

Exersează!

- Intonează cântecul marcând prin bătăi din palme sfârșitul fiecărui vers.
- Un coleg va cânta un fragment din cântecul *Să cântăm rintintinește!* folosind silabele Ta, ta, ta. Recunoaște fragmentul și intonează-l corect folosind cuvintele corespunzătoare.

Joc muzical

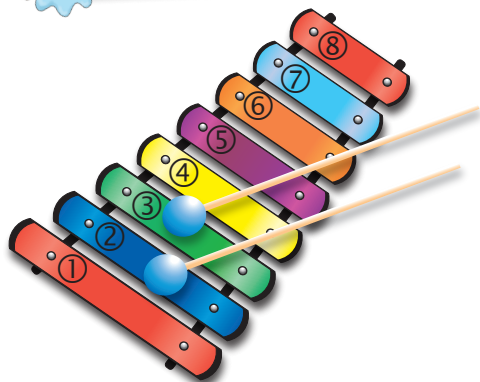
De-a criticii

Pe rând, ieșiți în fața clasei câte doi și ascultați cum cântă colegii. Faceți aprecieri asupra dicției lor. Fragmentele în care nu se înțeleg bine cuvintele se vor relua, insistându-se asupra dicției.

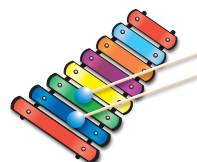

Acompaniază!

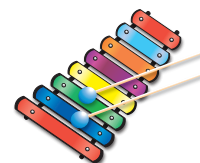
Acompaniază cântecul cu ajutorul xilofonului astfel: alunecă dintr-o singură mișcare cu ciocănelul pe toate plăcuțele xilofonului, după fiecare sfârșit de vers.

Tic, pitic, vesel, bun și mic

A cântat un cântecel de-al lui.

Fii creativ!

- Folosește alte silabe pentru cântecul piticului, la începutul strofei a doua.

Exemplu: *Rin tin tin, biri, bini, bin*
Biri, bini, biri, bini, bin

- Intonează cântecul rostind silabele alese de tine. Fii atent la pronunțarea corectă a acestora!

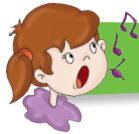

Mișcare pe muzică

Intonează cântecul și execută mișcări ale brațelor, trunchiului, mișcări de ridicare ritmică pe vârfuri.

Cântarea vocală în colectiv

Ascultarea și preluarea tonului

Învăță un cântec!

Melodie
(după auz)

Ce înseamnă să cânti în cor? Ce face un dirijor?

Muzica: Wolfgang Amadeus Mozart

Hai, co - pii, cân - tați în cor, As - cul - tați de di - ri - jor. Vă dau to - nul
de cân - ta - re, Dar să nu cân - tați prea ta - re. Vai de
mi - ne, ce-ați fă - cut? Mult prea ta - re-ați în - ce - put.

- Ce înseamnă „să asculți de dirijor”?
- Ce îți arată dirijorul?
- Cine dă tonul? De ce se dă tonul?
- Ce alte semne poate să mai facă dirijorul?

Reține!

- Privește în timpul cântării la dirijor.
- Ascultă cu atenție tonul înainte de a începe să cânti.
- Așteaptă un moment, repetă sunetul dat de dirijor și apoi cântă.

Joc muzical

De-a ecoul

Pe rând, câte un copil va ieși în fața clasei și va intona unul-două sunete. Ceilalți copii vor fi ecoul lui și vor repeta sunetul/sunetele intonate. Se vor face mai multe încercări de preluare a sunetelor auzite.

Exersează!

- Intonează cântecul și bate din palme pe fragmentele melodice care se repetă.
- Intonează cântecul, marcând cu triunghiul începutul fiecărui vers.

Învăț să cânt la un instrument!

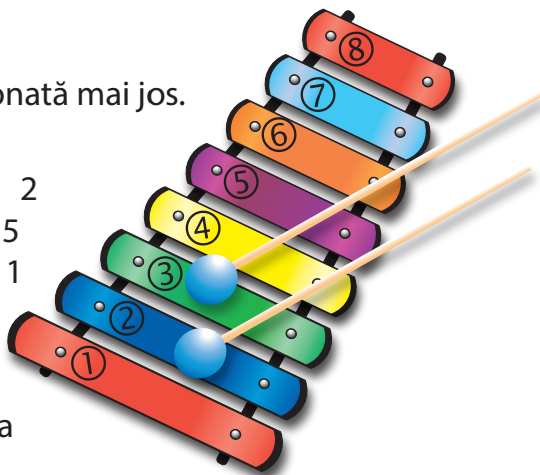
Folosește un xilofon cu 8 plăcuțe.

Numerotează plăcuțele cu cifrele de la 1 la 8.

Lovește plăcuțele cu ciocănelul în ordinea menționată mai jos.

Respectă lungimile sunetelor.

1	1	5	5	6	6	5	5	5	4	4	3	3	2	2	
4	4	3	3	2	2	1	1	1	5	5	6	6	5		
5	5	4	4	3	3	2	2	4	4	3	3	2	2	1	

Fii creativ!

Imaginează-ți ce sfaturi ar putea să mai dea dirijorul corului, după modelul din cântec:

*Vă dau tonul de cântare,
Dar să nu cântați prea tare.*

Exemplu: Să cântați toți deodată.

Din lumea muzicii

Wolfgang Amadeus Mozart

- compozitor austriac care s-a născut la Salzburg;
- a dat concerte ca pianist la vârsta de 3 ani;
- a realizat primul său turneu în Europa la vârsta de 6 ani;
- a fost un „copil-minune” care, la vârsta de 5 ani, a compus câteva piese pentru pian;
- a scris de-a lungul vieții 626 de piese, adevărate bijuterii muzicale.

Audiază!

- Ascultă un fragment din *Mica serenadă**, Partea I de Wolfgang Amadeus Mozart.
- Mișcă-te liber pe muzică.
- Învăț după auz fragmentul de mai jos. Ce piesă seamănă cu fragmentul învățat?

* *Serenadă*: compoziție muzicală vocală sau instrumentală executată seara.

Semnalul de început Sincronizarea cu colegii și/sau acompaniamentul

Atunci când mai mulți copii cântă împreună, vocile lor trebuie să se audă în același timp. Acest lucru se numește sincronizare.

De ce este important ca toți coriștii să cânte în același timp?

Învață un cântec!

Clopoțelul (după auz)

Potrivit

Melodie franceză

Clo - po - țe - lul su - nă, su - nă, su - nă, su - nă, Toți co - pii - i
Di - mi - nea - ța ne tre - zeș - te, ne tre - zeș - te Și la școa - lă

se a - du - nă, se a - du - nă. Bim, bam, bim, bam, bim, bam.
ne zo - reș - te, ne zo - reș - te. Bim, bam, bim, bam, bim, bam.

Reține!

- Fii atent la semnele pe care le face dirijorul: semnalul de început sau cel de sfârșit, accelerarea sau rărirea mișcărilor.
- Nu ieși în evidență cântând mai tare, mai repede sau mai rar decât ceilalți. Toți membrii unui cor trebuie să se sincronizeze, adică să cânte în același timp.

Dacă sunteți acompaniați de instrumente, trebuie să vă sincronizați cu acompaniamentul instrumental.

Joc muzical

De-a dirijorul

Dirijează-ți colegii în timp ce intonează cântecul *Clopoțelul*.

Ștafeta muzicală

Așezați-vă în cerc și alegeți un elev care să cânte. Acesta va intona un vers, apoi va face semn cu mâna unui alt coleg, care să continue fără pauză. La rândul lui, acesta va preda ștafeta unui alt coleg. Jocul continuă până la finalul cântecului.

Exersează!

- Cântă un vers cu vocea și un vers în gând. Când reiei versul cu vocea, fii atent la semnalul dirijorului pentru a te sincroniza cu ceilalți colegi.
- Interpretează cântecul însoțit de varianta sa instrumentală de pe CD.

Ai grijă să te sincronizezi cu acompaniamentul instrumentelor de pe CD!

- Marchează cu clopoțelul silabele care exprimă onomatopee*.

Bim bam bim bam bim bam

Fii creativ!

Imaginează-ți ce alte silabe ai putea folosi pentru a reda glasul clopoțelului. Intonează cântecul folosind silabele găsite de tine.

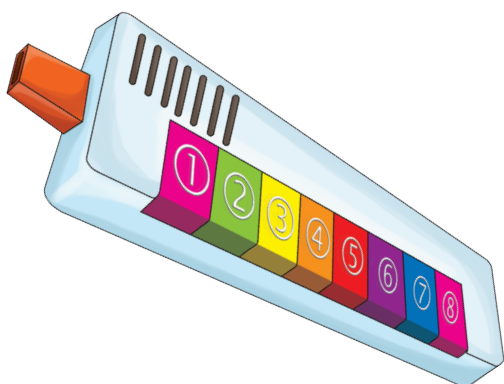

Lucrăm împreună!

Concurs

Împărțiți-vă în trei grupe, care vor intona cântecul pe rând, la semnalul învățătorului.

Câștigă grupa care a fost mai atentă la semnalele dirijorului și ai cărei membri s-au sincronizat în timpul cântării.

Învăță să cânti la un instrument!

Folosește o triolă cu 8 clape.

Numerotează clapele de la 1 la 8, apoi apasă pe ele în ordinea menționată mai jos, respectând lungimile sunetelor.

1 2 3 1 4 3 3 2 1 4 3 3 2 1
 3 4 5 3 6 5 5 4 3 6 5 5 4 3
 1 1 1 1 1 1

Fișă de portofoliu

Culorile muzicii

Realizează un afiș despre ce îți place mai mult la ora de **Muzică și mișcare**. Organizați o expoziție cu afișele create de voi.

* onomatopee: cuvânt care imită sunete din natură, zgomote etc.

Recapitulare

Amintește-ți ce ai învățat în această unitate.

Învăță un cântec!

Școala bobocilor (după auz)

Versuri: Florentina Chifu
Legănat

Muzica: Olguța Lupu

Merg și ei la școa - lă, fra - te, Să în - ve - țe să î - noa - te!
Scu - fun - dări, iar pe-n - se - rat, Au și cur - suri de cân - tat.

- 3. Pân-or merge la colegiu,
Mai repetă un solfegiu.
– Mac, mac, mac! fac vocalize
Și înoată opt reprize.
- 4. Toți au fost felicitați,
Trec la cursul de-avansați!
Dar la zbor de nu-s atenți,
Vor rămâne repetenți.

Exersează!

- Intonează cântecul respectând regulile cântării vocale.
- Intonează cântecul și marchează ritmul cu maracasul.

Mișcare pe muzică

Intonează cântecul și execută mișcările sugerate de text (zbor, înot, scufundări) sau mișcări libere.

Confecționează instrumente!

În timpul plimbărilor tale prin parc, culege pietre de diferite dimensiuni. Acestea se pot transforma ușor în instrumente, lovind două pietre mai mari, una de cealaltă. Puse într-o sticlă, pietricelele vor deveni adevărate maracase.

Proiect

Cântecele toamnei

Împreună cu învățătoarea voastră/ învățătorul vostru organizați festivalul *Cântecele toamnei*, la care să participe toți copiii de clasa a treia din școala voastră. Puteți prezenta cântece despre toamnă, învățate la școală, de la bunici sau de la alți membri ai familiei, de pe CD-uri sau din alte surse.

Confecționați fluturași cu datele din casetele de mai jos. Folosiți hârtie colorată! Împărțiți fluturașii colegilor pentru a face cunoscut evenimentul.

Realizați un album cu fotografii făcute în timpul festivalului.

Scrie în jurnalul tău impresii de la festival. Prezintă-le în fața colegilor.

Locul desfășurării:

Data:

Ora:

Invitați:

Regulamentul festivalului

- cine poate participa;
- cât timp are fiecare participant la dispoziție;
- cum se acordă notele etc.

Juriu:

Evaluare

După cântec și mișcare
Urmează evaluare!

1. Scrie pe caiet litera corespunzătoare răspunsului corect.

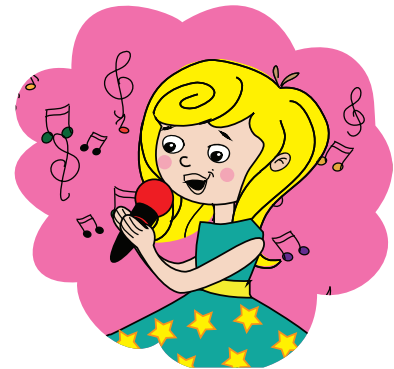
- A. Pentru a susține sunetele în timpul cântării, trebuie să respecti următoarele reguli:
- să rostești apăsat consoanele;
 - să ții gura deschisă și rotunjită;
 - să înspiri adânc și să expiri lent.
- B. Înainte de a începe cântarea:
- deschide cartea ușor;
 - ascultă cu atenție tonul;
 - sincronizează-te cu colegii.
- C. Grupul vocal va suna bine dacă:
- vei cânta mai tare decât colegii tăi;
 - vei cânta mai repede decât ceilalți;
 - te vei sincroniza cu ceilalți coriști.

2. Scrie pe caiet cuvintele care lipsesc din enunțurile de mai jos:

În timpul cântării privește la _____. La început, acesta va da _____.
Concentrează-te pentru a _____ sunetul auzit. La _____ dirijorului, vei începe să cânti. Nu cânta prea _____. La fiecare sfârșit de vers, vei _____ din nou.

3. Scrie pe caiet regulile de cântare prezentate în imaginile de mai jos.

4. Recunoaște cântecele din care fac parte fragmentele pe care le vei audia.

Intonează cântecele pe care le-ai recunoscut.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie trei răspunsuri corecte.	Scrie două răspunsuri corecte.	Scrie un răspuns corect.
2	Scrie corect șase cuvinte.	Scrie corect patru cuvinte.	Scrie corect două cuvinte.
3	Scrie trei reguli.	Scrie două reguli.	Scrie o regulă.
4	Recunoaște trei fragmente.	Recunoaște două fragmente.	Recunoaște un fragment.

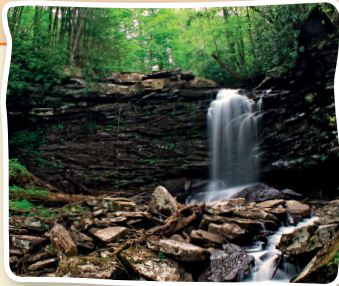
UNITATEA 2

Eu între ceilalți

În această unitate vei învăța despre sunetele vocale și cele instrumentale. Discută cu colegii despre fotografiile de mai jos. Folosește și întrebările de pe această pagină.

Ce sunete se aud din mediul înconjurător?
Care dintre acestea sunt plăcute?

Care este instrumentul
tău preferat? Motivează
alegerea făcută.

Cum sună vocea dirijorului
în comparație cu vocile copiilor?

Cum poți recunoaște un coleg
chiar dacă nu îl poți vedea?

Există două voci identice?
Motivează răspunsul tău.

Timbrul: Sunete din mediul înconjurător, sunete muzicale vocale/instrumentale. Sunete lungi/scurte

Timbrul

Sunete din mediul înconjurător

În jurul nostru sunt o mulțime de sunete. Descoperă-le!

Jocul sunetelor

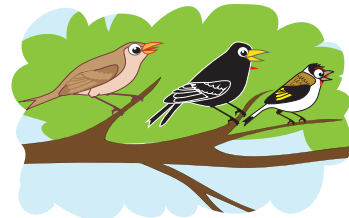
Rostește pe o singură expirație silabele care imită sunetul produs de:

- claxonul mașinii: **Tiiiiiiiiiiiiitt!**
- motorul avionului: **Vuuu, vuuu, vuuuu!**
- ploaie: **Pic, pic, pic!**
- privighetoare: **Liru, liru!**

Ascultă pe CD sunetele pădurii.
Ce sunete recunoști?

Reține!

Când asupra unui obiect acționează o forță, acesta vibrează și produce sunete muzicale sau zgomote. Zgomotele nu sunt plăcute auzului.

Învață un cântec!

Ciripit de păsărele *(după auz)*

Versuri: Florentina Chifu

Muzica: Petre Ștefănescu

Trei sca-tii cu vo - ce bu - nă Și trei pi - ți - goi haz - lii Vor să cân - te
Cu ba - ghe - ta un sti - cle - te Di - ri - jea - ză - n zori de zi. Le dă to - nul
îm - pre - u - nă: Lu, ri, la, lu, ri, li! Săr - bă - toa - re e - n vâl - cea, Tri - luri
pe - un sca - ie - te:
ve - se - le - n ză - voi. Lu, ri, la, chir, chir, tu, ra! Ci - ri - pit și cân - turi noi.

Exersează!

- Intonează cântecul și marchează cu tobița silabele „Lu, ri, la, chir, chir, tu, ra”.
- Acompaniază-te suflând într-o jucărie de lut în formă de pasăre, umplută cu apă.

Fii creativ!

Încearcă să redai ciripitul păsărilor, folosind silabele și sunetele care îți se par sugestive. Folosește același număr de silabe utilizat în cântec la triluri. Intonează cântecul cu ciripitul creat de tine.

Sunetele muzicale vocale

Spune-ți numele clar, apoi roagă câțiva colegi să îl repete pe rând. De ce se aude de fiecare dată diferit?

Reține!

Fiecare voce are o sonoritate proprie, specifică, prin care se deosebește de celelalte. Această calitate a sunetului se numește timbru.

Învăță un cântec!

Vocea mea (după auz)

Versurile și muzica: Florentina Chifu

Să in - to - nez știu bi - ne, Ni - meni nu e ca mi - ne, bătăi din palme bătăi din palme

U - ni - că es - te vo - cea mea, Ce aș pu - tea să fac cu ea? 1. Să spun o

vor - bă bu - nă? Da! Sau să vă torn o min - ciu - nă? Nu! Să strig în

po - e - zi - e? ... Sau un se - cret cui nu - l ști - e? ... Să cânt o

gu - ra ma - re? ... Să țip, să vor - besc mult prea ta - re? ...

me - lo - di - e? ... Să - mi fac mulți pri - e - teni, o mi - e? ...

Intonează cântecul rostind după fiecare întrebare **Da** sau **Nu**, după cum e cazul.

Exersează!

- Intonează cântecul schimbându-ți vocea de fiecare dată: ca un uriaș, ca o zână, ca un spiriduș, ca o vrăjitoare.
- Doi soliști vor intona fiecare câte o strofă. Descrie timbrul fiecăruia dintre ei – puternic, strălucitor, catifelat, cristalin.

Sunetele muzicale instrumentale

Joc muzical

Ghicește instrumentul!

Pune capul pe bancă și ascultă sunetele instrumentelor de pe CD. Recunoaște instrumentul care a fost folosit. Cum ți-ai dat seama?

Reține!

Fiecare instrument are sonoritatea sa, adică timbrul său: luminos, grav, gingaș, puternic, strălucitor. După modul de producere a sunetelor, instrumentele se grupează în: instrumente cu coarde, instrumente de percuție și instrumente de suflat.

chitară

vioară

violoncel

Instrumente cu coarde

flaut

clarinet

obo

corn francez

fagot

Instrumente de suflat

tamburină

tobă

timpan

Instrumente de percuție

Audiază!

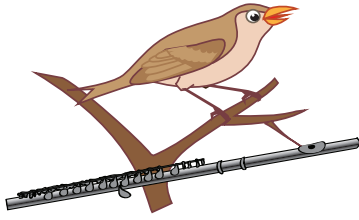
Ascultă fragmentul de pe CD, din povestea muzicală *Petrică și lupul* de Serghei Prokofiev.

În această poveste muzicală, Petrică, ajutat de o pasăre, reușește să îl prindă pe lupul cel rău care o înghițise pe prietena lui, rața. Vânătorii vor să împuște lupul, dar Petrică le propune să îl ducă la grădina zoologică. Petrică, urmat de celelalte personaje în frunte cu bunicul său, pornește spre grădina zoologică.

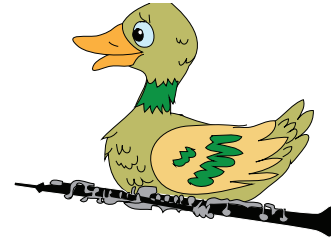
Pe drum, rața se aude măcănind din stomacul lupului.

Fiecare personaj poate fi recunoscut prin melodia și timbrul instrumentului care îl reprezintă. Poți viziona pe internet și desenul animat cu același nume.

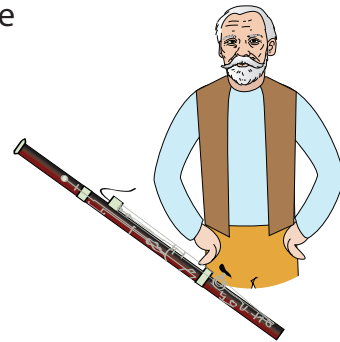
Pasărea, cu trilurile ei melodioase, este redată prin sunetele gingașe ale flautului.

Rața, cu măcănițul ei, este ilustrată prin timbrul duios-hazliu al oboiului.

Pisica, stând la pândă să prindă păsărica, este redată prin sunetele catifelate ale clarinetului.

Bunicul cel sfătos, cu voce răgușită, este redat de sunetele fagotului.

Lupul cel viclean și lacom apare pe sunetele grave (joase) ale cornilor.

Viorile și alte instrumente cu coarde cântă o melodie veselă și zglobie, așa cum e Petrică.

Vânătorii sunt redați de sunetul tobelor, iar împușcăturile acestora, de loviturile timpanelor.

Fii creativ!

Compozitorul Serghei Prokofiev a lăsat intenționat povestea fără sfârșit, pentru ca tu să-ți imaginezi ce va urma. Reușește rața să iasă din stomacul lupului? Ce s-ar mai putea întâmpla pe drumul spre grădina zoologică? Continuă povestea.

Proiect

Pagini muzicale

Ilustrează momentele principale din basmul muzical *Petrică și lupul*. Dă-le titluri sugestive.

Așază ilustrațiile în ordinea desfășurării acțiunii. Vei obține cartea piesei audiate.

Împreună cu ceilalți colegi, realizează o expoziție a lucrărilor create de voi.

Ritmul Sunete lungi/scurte

Jocul duratelor

Imită sunetul:

- trenului: **Uuuuuuu!**
- motorului mașinii: **Vuu! Vuu!**
- sirenei mașinii: **Ni no ni no!**

Care sunet durează mai mult și care durează mai puțin?

Observă reprezentarea prin linii a duratei sunetelor produse de animale.

Iepurașul: Țup țup țup țup țup

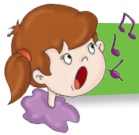
Ursul: Mor mor mor mor mor

Sari ca un iepuraș, apoi mergi ca ursul. În care dintre cazuri mișcarea a fost mai rapidă?

Reține!

Organizarea duratei sunetelor în cadrul unei piese muzicale se numește ritm. Într-o melodie sunetele pot fi lungi sau scurte.

Învăță un cântec!

Cânt cu prietenii mei

✕ – bătăi din palme

♩ – bătăi din picior

(după auz)

Muzică și versuri: Florentina Chifu

Am mulți pri - e - teni, Un, doi, trei! Cântă și tu a - cum cu ei O me-lo-

di - e cu bu-cu - ri - e, Cântă a - șa: Tra, la, la, Tra, la, la.

Exersează!

- Intonează cântecul marcând cu tobița sunetele lungi.

- Reprezintă prin linii lungimea sunetelor corespunzătoare silabelor colorate.

Citește ritmic* fragmentul colorat folosind silaba **ti** pentru sunetele scurte și silaba **ta** pentru cele lungi.

ta ti ti ta ta

- Redă prin bătăi din picior duratele reprezentate de liniile de mai jos:

Fii creativ!

Creează exerciții ritmice formate din sunete lungi/scurte folosind bătăi din palme. Prezintă-le colegilor, care le vor repeta identic.

*citește ritmic: rostește pe ritmul melodiei silabele ti, ta sau cuvintele acesteia.

Amintește-ți ce ai învățat până acum.

Recapitulare

Învăță un cântec!

Concertul (după auz)

Muzică și versuri: Tănase Constantinescu

1. Doi sti-cleți cân - tă - reți Cân - tă la vi - oa - ră, Lân-gă ei un mier-loi
 2. A ve - nit și-un sca - tiu, Vrea so - list să fi - e, Dar pe lac, un bro - tac
 3. Gre - ie - rul fu - ri - os, Ce cre-deți că fa - ce? A-n-ce-put a cân - ta
 4. Cân - t-a-cum în con-cert O so - lis - tă ma - re! A-n-ce-put a cân - ta

Cân - tă la chi - ta - ră: Zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum,
 Fa - ce gă - lă - gi - e: Oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac,
 Și bro - ta - cul ta - ce: Cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri,
 O pri - vi - ghe - toa - re: Tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri,

zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum, zum,
 oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac, oac,
 cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri, cri,
 tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri, tri.

Exersează!

- Intonează cântecul schimbându-ți vocea de fiecare dată, astfel încât să semene cu cea a lui Mickey Mouse, a Rățoiului Donald, a unui pitic etc.
- Intonează cântecul și marchează cu clopoțelul sunetele lungi.
- Reprezintă prin linii duratele suneților corespunzătoare silabelor scrise cu albastru. Citește-le ritmic.

Lucrăm împreună!

Cântați împreună strofele cântecului. Alegeți soliști pentru personajele din cântec: mierloiul, scatiul, brotacul și privighetoarea. Fiecare solist va cânta silabele corespunzătoare personajului interpretat.

Mișcare pe muzică

Intonează cântecul executând mișcările sugerate de text: cântatul la vioară, la chitară etc.

Evaluare

După cântec și mișcare
Urmează evaluare!

1. Scrie pe caiet litera corespunzătoare răspunsului corect.

A. În muzică, vorbim despre:

- a. timbru poștal;
- b. timbru vocal;
- c. timbru filatelic.

B. Duratale sunetelor corespunzătoare versurilor „Doi sticleți cântăreți/
Cântă la vioară” din cântecul *Concertul* sunt reprezentate prin:

- a.
- b.
- c.

C. Flautul este un instrument:

- a. de percuție;
- b. cu coarde;
- c. de suflat.

2. Scrie pe caiet numele instrumentelor din imagini:

3. Răspunde pe caiet următoarelor sarcini.

- a. Scrie grupele de instrumente învățate.
- b. Scrie un personaj din basmul muzical *Petrică și lupul* și numele instrumentului prin care este redat.
- c. Scrie trei sunete plăcute care se aud din mediul înconjurător.

4. Recunoaște cântecele din care fac parte fragmentele pe care le vei audia.

Scrie titlurile lor.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie trei răspunsuri corecte.	Scrie două răspunsuri corecte.	Scrie un răspuns corect.
2	Scrie corect numele a trei instrumente.	Scrie corect numele a două instrumente.	Scrie corect numele unui instrument.
3	Rezolvă corect trei sarcini.	Rezolvă corect două sarcini.	Rezolvă o sarcină.
4	Recunoaște trei fragmente.	Recunoaște două fragmente.	Recunoaște un fragment.

UNITATEA 3

Jocuri și jucării

În această unitate vei învăța să intonezi sunetele **sol** și **mi**.
Discută cu colegii tăi despre fotografiile de pe această pagină.
Care dintre jucării sunt muzicale?

Din ce materiale sunt făcute jucăriile muzicale din imagine?
Spune ce observi.
Cum le poți folosi în timp ce cânti?

Care dintre soliști va emite sunete mai înalte? Explică de ce.

Ce jucării muzicale recunoști în fotografie?

Care e melodia ta preferată?
Motivează răspunsul.

Melodia – diferențierea înălțimilor sunetelor, elemente de notație. Portativ, **cheie de sol**. Sunetele și notele **sol**, **mi**.
Legătura dintre text și melodie – strofa, refrenul

Melodia

Diferențierea înălțimii sunetelor

Cum poți deosebi sunetele unei melodii?

Joc muzical

Ștafetă

Așezați-vă pe grupe de câte 4-5 elevi. Unul dintre voi

va emite un sunet, al doilea va trebui să cânte un sunet mai înalt decât primul și tot așa. Jocul se reia, de această dată, cu sunete din ce în ce mai joase.

Învăță un cântec!

Călușeii

(după auz)

Muzica: Grigore Teodosiu

Potrivit

mf

Hai să mer-gem bi-ni- șor, Că vin că-lu - șe - ii Și sunt iuți ca zme - ii, Hai-deți cu gră-
bi - re Și din-tr-o o - chi - re S-a - le - gem că - lu - țul Cel mai sprin-te - nel.
Ce fru - mos noi ne-n-vâr - tim, Da-că bi-ne nu ne ți-nem, Pe jos ne tre- zim.

Exersează!

- Intonează cântecul indicând cu brațul mersul melodiei. Pe care silabe ai cântat cele mai înalte sunete? Dar cele mai joase?
- Intonează cântecul marcând sunetele înalte cu tamburina. Reia cântecul și marchează sunetele joase cu tobița.

Reține!

Melodia este o înlanțuire de sunete cu diferite durate și înălțimi, exprimate prin note muzicale. Calitatea unui sunet de a fi înalt, potrivit sau grav se numește **înălțime**.

Mișcare pe muzică

Călușeii

Formați perechi, unul în spatele celuilalt. Cel din față este căluțul, iar cel din spate e „călărețul”.

Acesta ține mâinile pe umerii „căluțului”, ca niște hățuri. Mergeți în pas săltat, din ce în ce mai repede, pe ritmul melodiei. La cuvintele **pe jos ne trezim**, atât „căluțul” cât și „călărețul” se ghemuiesc, imitând căderea.

Legătura dintre text și melodie Strofa și refrenul

Audiază!

- Ascultă, de pe CD, cântecul *Unu, doi*. Ce mai poți auzi în afară de melodie?
- Care versuri se repetă?
- Memorează textul pe strofe.

Reține!

Majoritatea cântecelor sunt alcătuite din strofe, formate din două, patru sau șase versuri și din refren, care se repetă după fiecare strofă, uneori înainte de aceasta.

Învăță un cântec!

Unu, doi (după auz)

Versurile și muzica: Al. Pașcanu

1. U - nu, doi,	u - nu, doi,	Vi - no să te prinzi cu noi,	
Vi - no-n - coa,	nu mai sta,	Hai și joa - că - te a - șa.	Ci - ne in - tră-n
2. Stai mai drept,	scoa - te piept,	Că doar ești co - pil deș - tept.	Ci - ne in - tră-n
Un - doi - trei,	mă - run - ței,	Dar la joa - că se fac zmei.	

joc cu noi	E de vi-neri pâ-nă joi	Cu-min-țel și	să-nă-tos	Ba - te ta - re jos.
joc cu noi	E de vi-neri pâ-nă joi	Cu-min-țel și	să-nă-tos	Ba - te ta - re jos.

Exersează!

- Răspunde la întrebări:
Câte strofe are acest cântec?
Câte versuri are o strofă? Dar refrenul?
- Intonează cântecul, însoțind refrenul cu bătăi din palme.
- Intonează cântecul, marcând începutul fiecărui vers cu două bătăi în tobă.
- Stabilește ordinea strofă-refren desenând ▲ pentru strofă și ■ pentru refren.

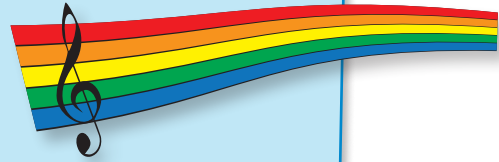
Mișcare pe muzică

Interpretează cântecul și execută, în timp ce cânti, mișcări libere sau mișcări sugerate de text.

Portativul și cheia sol

Cinci linii apropiate,
Aranjate, aliniate
S-au gândit cu un motiv
Să creeze-un portativ:
Să scrii semne iuți, domoale,
Toate note muzicale.

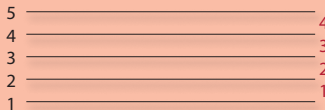

Reține!

Sunetele muzicale pot fi reprezentate în scris, folosind o liniatură specială, formată din cinci linii, numită **portativ**.

Portativul este un grup de cinci linii paralele, egal depărtate între ele.

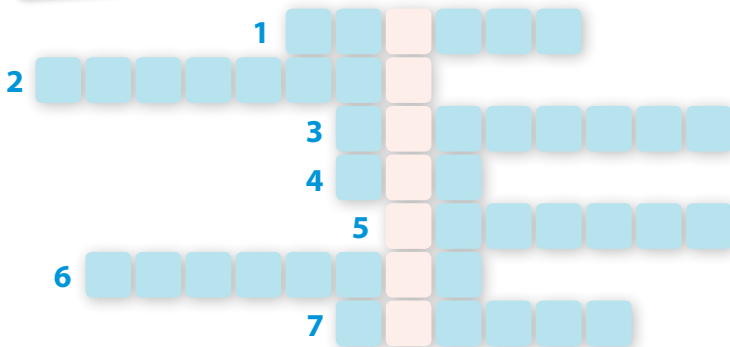
Distanțele dintre linii se numesc spații. Liniile și spațiile portativului se numără începând de jos în sus.

Pe portativ se scriu semnele grafice ale sunetelor muzicale, denumite note muzicale. Acestea se scriu pe liniile și pe spațiile dintre liniile portativului. La începutul portativului se scrie **cheia sol**, care descrie portativul și ne arată că nota sol se scrie pe a doua linie a portativului.

Joc de cuvinte

Scrie pe caiet cuvintele corespunzătoare definițiilor.

1. Sonoritate proprie fiecărei voci;
2. Calitate a sunetului de a fi înalt sau grav;
3. Instrumentul care ne cheamă la școală;
4. Descrie portativul cheia...;
5. Conduce corul;
6. Grup de cinci linii;
7. Se repetă după fiecare strofă.

Exersează!

- Răspunde la întrebări:
 - a. Cum sunt așezate liniile portativului?
 - b. De pe care linie începi cheia sol?
 - c. Unde se sfârșește cheia sol?
- Scrie cheia sol pe portativ.

Fii creativ!

Creează desene pornind de la cheia sol.

Sunetele și notele sol și mi

Cum cântă copiii când se dau în leagăn? Cântă și tu versurile de mai jos, pe sunetele intonate. Indică mersul melodiei cu brațul.

*Hu-ța, hu-ța, cu mânuța
O dă hu-ța pe Anuța.*

Cântă hu-ța-n zori de zi
Adică sol, mi!

Reține!

Nota **sol** se scrie pe a doua linie a portativului, exact de unde începem și semnul cheia sol. Nota **mi** se scrie pe prima linie a portativului.

Învăță un cântec!

Melc, melc, codobelc* (după auz)

Repejor

din folclorul copiilor

Melc, melc, co-do-belc, Scoa-te coar-ne bo-u-rești Și te du la bal-tă și bea a-pă cal-dă.
Și te du la Du-nă-re și bea a-pă tul-bu-re. Și te su-ie pe buș-tean și mă-năn-că le-uș-tean.

Exersează!

- Scrie pe portativ cheia sol, apoi notele sol și mi.

- Identifică pe portative notele învățate și intonează-le. Respectă duratele sunetelor redade de liniile colorate.
- Marchează fiecare notă sol cu băți pe bancă.

Joc muzical

Exemplu

La magazinul de jucării

Aduceți câte o jucărie de acasă. Un copil va ieși în fața clasei și va fi vânzătorul. El va cânta folosind sunetele sol și mi.

De la ma-ga-zi-nul de ju-că-rii Ce ju-că-ri-e ți-ai do-ri?

Copilul cumpărător răspunde folosind tot sunetele sol și mi.

Vreau o ma-și-nu-ță. Vreau un ur-su-leț.

* codobelc: nume dat melcului în unele jocuri de copii, însemnând fără coadă.

Jucării muzicale

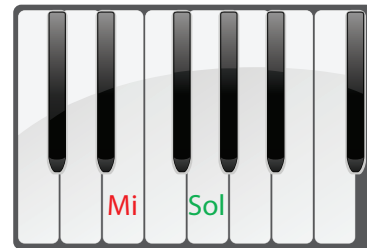
- Identifică jucăriile muzicale din imagini. Care este diferența dintre acestea și instrumentele din orchestră?

- Acompaniază-te, în timp ce cânti melodia *Melc, melc, codobelc*, cu jucăriile muzicale pe care le ai.
- Cântă la orgă cântecul *Melc, melc, codobelc*.

Reține!

Jucăriile muzicale sunt copii în miniatură ale instrumentelor din orchestră. Jucăriile sunt mai ușor de mânuit și de folosit de către copii. Ele vor face cântarea mai plăcută și învățarea sunetelor muzicale mai ușoară!

Confecționează un instrument!

Ai nevoie de un pahar de plastic gol, boabe de orez, hârtie groasă, un elastic, hârtie creponată sau lucioasă. Urmărește indicațiile de mai jos.

1. Pune în pahar o mână de boabe de orez.
2. Decupează din hârtia groasă un cerc mai mare decât gura paharului. Acesta va fi capacul.

3. Prinde bine capacul cu elasticul de gura paharului, apoi lipește marginile rămase.

4. Îmbracă paharul în hârtie colorată și împodobește-l așa cum dorești. Vei obține un maracas original.

Audiază!

Ascultă și vizionează pe internet Partea I din *Sinfonia jucăriilor** de Joseph Haydn.

Fișă de portofoliu

Jurnal de spectator

Notează într-un jurnal impresiile, sentimentele, emoțiile produse de vizionarea spectacolului. Notează jucăriile muzicale pe care le-ai remarcat.

* simfonie: compoziție muzicală pentru orchestră care cuprinde trei sau patru părți.

Recapitulare

Învăță un cântec!

Tobița, clopoțelul și maracasul (după auz)

Versuri: I. Buzescu

Muzica: Petre Țipordei

Refren

Trei sun-tem cu to - ții Mu - zi - cieni de soi, Hai, ve - niți de - gra - bă

Să cân - tați cu noi.

1. Mă pre - zint eu pri - ma: Bum! Bum! Bum! Bum!
 2. Mă cu - noaș - teți bi - ne: Cling! Cling! Cling! Cling!
 3. Fiți a - tenți a - cu - ma: Su - nă vo - cea

Bum! Șef sunt la pa - ra - dă, La dans și la drum.
 Cling! Cânt la re - cre - a - ții Și la joc în crâng.
 mea Ca o cu - ti - u - ță Cu gră - un - țe-n ea.

Exersează!

- Intonează cântecul, marcând începutul fiecărui vers cu jucăria despre care cântă.
- Identifică silabele ce corespund sunetelor sol și mi.

Audiază!

Ascultă un fragment din Simfonia *Surpriza*, partea a doua, de Joseph Haydn.

Lucrăm împreună!

- Interpretați cântecul pe grupe, folosind jucăriile muzicale amintite în cântec.
- Intonați refrenul împreună, iar strofele cu câte un solist care va fi tobița, clopoțelul sau maracasul.

Din lumea muzicii

Joseph Haydn

- a fost un compozitor austriac, ca și Mozart;
- Simfonia *Surpriza* este numită și *Lovitura de timpan* datorită unei puternice lovituri de timpan prevăzută de Haydn în mijlocul părții a doua, pentru a-i trezi pe spectatorii care moșăiau.

Evaluare

După cântec și mișcare
Urmează evaluare!

1. Scrie pe caiet litera corespunzătoare răspunsului corect.

A. Melodia este:

- a. o înlănțuire de cuvinte notate sub portativ;
- b. o înlănțuire de sunete cu diferite durate și înălțimi;
- c. o înlănțuire de enunțuri notate prin cuvinte.

B. Cheia sol este:

- a. un grup de patru linii;
- b. un semn pus la sfârșitul portativului;
- c. un semn pus la începutul portativului.

C. Simfonia *Surpriza* mai este denumită:

- a. *Lovitura de teatru*;
- b. *Lovitura de ciocan*;
- c. *Lovitura de timpan*.

2. Recunoaște jucăriile muzicale din ilustrații și scrie denumirea lor pe caiet:

3. Scrie pe caiet, pe un portativ, cheia sol și notele sol, mi.

4. Stabilește ordinea strofă-refren pentru cântecul *Tobița, clopoțelul și maracasul* desenând ● pentru strofă și ■ pentru refren.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie trei răspunsuri corecte.	Scrie două răspunsuri corecte.	Scrie un răspuns corect.
2	Scrie denumirea celor trei jucării.	Scrie denumirea a două jucării.	Scrie denumirea unei jucării.
3	Scrie cheia sol și notele sol și mi.	Scrie cheia sol și una dintre note.	Scrie cheia sol sau una dintre note.
4	Desenează cele șase simboluri în ordinea corectă.	Desenează doar patru simboluri în ordinea corectă.	Desenează simbolurile în ordine incorectă.

UNITATEA 4

Harta anotimpurilor

În această unitate vei învăța despre colinde și despre sunetul și nota **la**. Privește imaginile, apoi discută cu colegii tăi.

Ce obiceiuri de iarnă cunoști?

Cu ce prilej se cântă colindele?

Ce instrumente acompaniază ceata de colindători?

Ce urări fac colindătorii?

Care este colindul tău preferat? Motivează răspunsul.

Sunetul și nota **la**. Genuri muzicale: Colinde

Sunetul și nota la

Învață după auz următoarea ghicitoare muzicală. Spune răspunsul intonând sunetele sol, mi.

Ci - ne se i - veș - te Și toam - na go - neș - te?

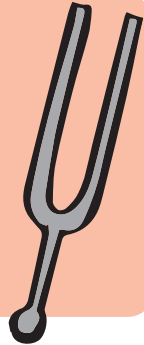
- Intonează sunetele învățate.
- Cum se aude sunetul nou?
- Unde este plasată pe portativ nota la?
- Cum este așezată față de sol și mi?
- Cum vom cânta sunetul la în comparație cu sol?

Reține!

Sunetul **la** este mai înalt decât sol. Nota **la** se scrie pe spațiul al doilea de pe portativ, aflat între a doua și a treia linie a acestuia.

La este sunetul redat de diapazon, obiectul care ne ajută să luăm tonul.

Ghicitoare muzicală

Ghicește anotimpul!

Un elev va intona un enunț legat de un anotimp, folosind sunetele sol, mi, la. Cel care va ghici anotimpul va intona denumirea acestuia, folosind aceleași sunete muzicale.

Exemplu:

Frun - ze - le s-au veș - te - jit, Spu - ne ci - ne a ve - nit? A ve - nit toam - na!

Creează și intonează ghicitoare muzicală pe versurile de mai jos.

Pu - ne pla - pu - mă de nea Pes - te dea - luri și vâl - cea.

Pu - ne pla - pu - mă de nea Pes - te dea - luri și vâl - cea.

Mai sus de sol de vei cânta
Îl vei descoperi pe la.

Învăță un cântec!

Repejor

Vrăbiuța (după auz)

Versuri și muzică: Florentina Chifu

Vră - bi - u - ța iar-na ciu-gu - leș - te, Pri - mă - va - ra mult se ve-se - leș - te,
Va-ra ci - ri - peș - te, Toam-na o ves - teș - te, Cip ci-rip-ci - rip! Cip ci - rip - ci - rip!

Exersează!

- Identifică pe portative notele învățate și intonează-le.
- Citește ritmic cuvintele cântecului redând duratele

fiecărei silabe după cum îți arată liniile de sub portativ.

- Marchează fiecare sunet la cu câte o bătaie din palme.
- Scrie nota la pe portativ.

Acompaniază!

Intonează cântecul, marcând fiecare început de vers cu maracasul.

Învăță să cânti la un instrument!

Cântă la orgă cântecul *Vrăbiuța*.

Fii creativ!

Citește versurile și intonează notele fragmentului de mai jos, apoi continuă melodia folosind sunetele sol, la și mi. Cântă întreg fragmentul.

Ba - te vâ - nul de la mun - te și-a - du - ce ste - le mă - run - te.

Crăciunul vine cu merinde, cu jocuri, basme și colinde.

Genuri muzicale: Colindele

Audiază!

Ascultă pe internet piesa
Închinarea păstorilor.

- Cu ce prilej se cântă această piesă?
- Ce se sărbătorește în acea perioadă a anului?

Reține!

Colindul face parte din folclorul ocazional, adică din creația muzicală populară ce se cântă cu o anumită ocazie. Este un cântec străvechi, de urare a gazdelor de către cetele de colindători cu prilejul sărbătorilor de Crăciun și de Anul Nou.

Învăță un cântec!

Ciucur verde de mătasă

(Someșu Rece – Cluj)
(după auz)

Ciu-cur ver-de de mă-ta-să, Flo-ri-le
A-fa-ră nin-ge pe ca-să, Flo-ri-le
Da-că nu crezi hai și vezi, Flo-ri-le

dal-be, Ciu-cur ver-de de mă-ta-să.
dal-be, A-fa-ră Plo-uă de var-să.
dal-be, Da-că nu crezi hai și vezi.

Exersează!

- Răspunde la întrebările de mai jos.
- Care este refrenul acestui colind? Dar strofele?
- De ce erau îmbrăcați colindătorii în haine verzi?
- Ce simbolizează culoarea verde?
- Ce urări le fac colindătorii gazdelor?
- Identifică pe portative notele din fragmentele colorate și intonează-le.

Acompaniază!

Intonează cântecul
acompaniindu-te cu clopoței
la începutul fiecărei strofe
și cu zurgălăi la refren.

Acompaniază cu triunglul
pe nota mi.

Învață următorul colind!

Florile dalbe

(după auz)

Potrivit

la scu - lați, voi, bo - ieri mari, —
 Că vă vin co - lin - dă - tori, — Flo - ri - le dal - be,
 Vă u - răm s-a - veți de toa - te,
 Și v-a - duc pe Dum - ne - zeu,

la scu - lați ro - mâni plu - gari,
 Noap - tea pe la cân - tă - tori, Flo - ri - le dal - be.
 Via - ță lun - gă să - nă - ta - te,
 Să vă mân - tu - ie de rău.

Exersează!

- Intonează cântecul cu bății din palme pe sunetele identice.
- Completează tabelul cu informații din colind:

Prilejul cu care se cântă	Cui se adresează	Urările făcute	Numărul de versuri din strofă	Refrenul

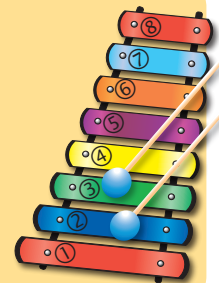
Acompaniază!

- Intonează cântecul acompaniindu-te cu zurgălăi.

Învață să cânti la un instrument!

Lovește plăcuțele în ordinea menționată mai jos și vei cânta colindul.

3 3 3 3 4 3 2 1 3 4 3 5 5
 3 3 3 5 4 3 2 1 3 4 3 2 1

Joc de cuvinte

Scrive pe caiet cuvintele corespunzătoare definițiilor și descoperă cuvântul de pe verticală.

1	□	□	□	□	□	□	□	□
2	□	□	□	□	□	□	□	□
3	□	□	□	□	□	□	□	□
4	□	□	□	□	□	□	□	□
5	□	□	□	□	□	□	□	□
6	□	□	□	□	□	□	□	□

1. Instrumente care cântă prin lovire;
2. Cheia de la începutul portativului;
3. Sunet mai înalt decât sol;
4. Sunet mai jos decât sol;
5. Parte a cântecului care se repetă după fiecare strofă;
6. Pronunțarea corectă și clară a cuvintelor.

Descoperă cu ce ocazie se cântă următorul cântec.

Recapitulare

Învață un cântec!

Măine anul se-nnoiește

(după auz)

Potrivit

1. Măi - ne a - nul se - n - no - ieș - te. Ler, Dom - nu - lui, Doam - ne.

Plu - gu - șo - rul se por - neș - te. Ler, Dom - nu - lui, Doam - ne.

2. Plugușorul făr' de boi,
Plugușorul tras de noi.

3. Urați, flăcăi, mânați măi
Urați, flăcăi, mânați măi!

4. Seara Sfântului Vasile*
Fie-vă, boieri, cu bine!

Exersează!

- Intonează cântecul marcând refrenul cu tobița.
- Completează tabelul cu informații din cântec:

Prilejul cu care se cântă	Cui se adresează	Urările făcute	Cine sunt urătorii	Numărul de versuri din strofă	Versurile refrenului

Lucrăm împreună!

Împărțiți-vă în trei grupe și cântați pe rând, la semnalul învățătoarei.

Audiază!

Audiază colinde în interpretarea corului Madrigal. Menționează piesa preferată și motivează răspunsul.

Proiect

Colțul folcloric din clasa mea

Realizați în clasa voastră un *Colț folcloric*, în care să aveți diferite exponate:

- piese din costume populare;
- instrumente populare;
- vase din ceramică, linguri și furculițe de lemn;
- obiecte vechi de uz casnic sau decorative.

Discutați despre modul în care sunt decorate. Inspirați-vă din modelele decorative ale obiectelor expuse în realizarea unor lucrări la școală.

* Creștinii îl sărbătoresc pe Sfântul Vasile pe 1 ianuarie.

E iarnă pe stradă și în ogradă.
Haide la joacă în zăpadă!

Învață un cântec!

Săniuța (după auz)

Muzica: Ion D. Vicol

Vesel

Să - ni - u - ța fu - ge, Ni - meni n-o a - jun - ge, A - re dor de du - că,
A - re tălpi lu - cioa - se, Vâr - fu - ri - le-n - toar - se, Pod de scân - du - re - le,
Pe - ste ho - puri sa - re, Ca pe zmeu că - la - re, Hă - țul de-o să-ți sca - pe,

Refren

Par - car fi nă - lu - că. Toa - tă zi - ua prin ză - pa - dă, Vi - ne lu - mea
Să tot stai pe e - le. Trân - ta e a - proa - pe.
ca s-o va - dă, Să - ni - u - ța e u - șoa - ră, Fu - ge par - că zboa - ră.

Exersează!

- Identifică notele corespunzătoare silabelor colorate de sub portativ și intonează-le.
- Intonează cântecul marcând cu clopoțelul toate notele la din refren.

Acompaniază!

Alege instrumentul potrivit și acompaniază-te în timp ce cânti.

Joc muzical

Clovnul

Se alege copilul-clovn care:

- schimbă parțial ritmul cântecului;
- schimbă înălțimea unui sunet din melodie.

Sesizează schimbările efectuate de clovn și cântă corect.

Evaluare

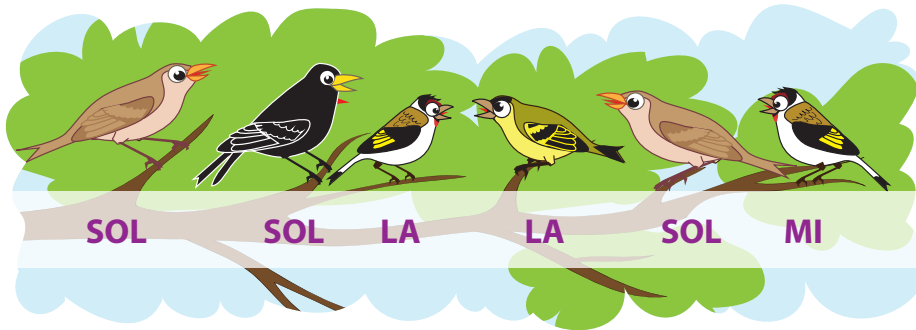
După cântec și mișcare
Urmează evaluare!

1. Scrie pe caiet litera corespunzătoare răspunsului corect:

- A. Colindul este:
 - a. un cântec închinat mamei;
 - b. un cântec de urare a gazdelor de Crăciun și de Anul Nou;
 - c. un cântec închinat celor născuți de Anul Nou.
- B. Colindele fac parte din:
 - a. folclorul copiilor;
 - b. folclorul cântat cu o ocazie;
 - c. folclorul cântat fără ocazie.
- C. Refrenul colindului *Ciucur verde de mătăasă* este:
 - a. Măruț mărgăritar;
 - b. Ler Domnului Doamne;
 - c. Florile dalbe.

2. Scrie pe caiet, pe un portativ, notele corespunzătoare sunetelor emise de păsărele:

3. Scrie pe caiet și apoi intonează versurile pentru:

- a. refrenul colindului *Florile dalbe*;
- b. prima strofă a colindului *Florile dalbe*;
- c. refrenul colindului *Măine anul se-nnoiește*.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie cele trei răspunsuri corecte.	Scrie două dintre răspunsurile corecte.	Scrie doar un răspuns corect.
2	Scrie corect pe portativ cele șase note.	Scrie corect doar patru note.	Scrie corect doar două note.
3	Rezolvă corect cele trei sarcini.	Rezolvă corect două dintre sarcini.	Rezolvă doar o sarcină.

UNITATEA 5

Pământul, planetă vie

Unul dintre cei doi sateliți lansați în spațiu, aparținând misiunii NASA, a reușit să înregistreze un fenomen cunoscut sub numele de „corul Pământului”. Privește imaginile și apoi discută cu colegii.

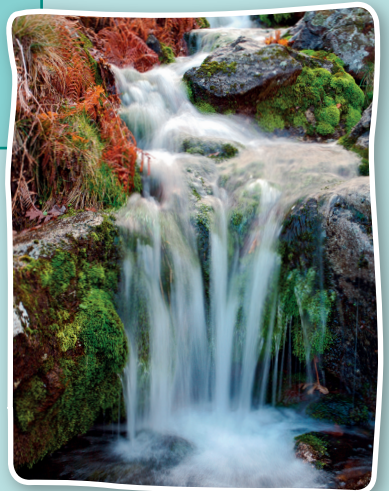
Cum crezi că sună muzica Pământului?

Oamenii de știință susțin că și celelalte planete „cântă”. Ei se referă la sunetele emise de vânturile solare și de mișcările corpurilor planetelor. Cum crezi că sună muzica planetelor? Încearcă să redai sunetele pe care ți le-ai imaginat.

În afara sunetelor emise de Pământ în spațiul cosmic, natura ne oferă zilnic un spectacol muzical. Observă imaginile și încearcă să redai sunetele produse de cascadă și de păsări. Ce alte sunete plăcute poți auzi în natură?

Percuție corporală diversă. Mișcări sugerate de textul cântecului sau de ritm. Mișcări libere

Percuție corporală diversă

Joc

Codul secret al percuției corporale

Reține semnificația fiecărui semn al codului de mai jos pentru a realiza percuția corporală pe tot parcursul manualului.

- ✕ bătaie din palme
- ◻ pocnet din degete
- ♦ bătaie din picior
- ✱ lovire ușoară a coapselor

Execută mișcările de percuție corporală de mai jos:

Instrumentele de percuție produc sunete atunci când instrumentistul le atinge, le lovește sau le scutură. Aceste tehnici pot fi aplicate și asupra corpului uman.

Reține!

Cele patru procedee de bază ale percuției corporale sunt:

- bătaia din picioare, tropăitul;
- lovirea ușoară a coapselor (fie coapsa stângă, fie cea dreaptă sau ambele deodată);
- bătaia din palme;
- pocnetul din degete.

Există însă și alte posibilități de a produce astfel de sunete, ce includ: lovirea pieptului, clic cu limba în cerul gurii, frecarea palmelor.

Exersează!

Adaugă noi semne în codul secret al percuției.

- ↑ clic cu limba în cerul gurii
- ◆ lovirea pieptului
- ↵ frecarea palmelor
- bătaie din palme cu brațele ridicate deasupra capului

Execută mișcările de percuție corporală de mai jos:

Cum se aude sunetul produs de bătaia din palme deasupra capului față de cel produs prin bătaia din palme la nivelul pieptului?

Fii creativ!

Creează exerciții ritmice folosind percuția corporală. Demonstrează exercițiile în fața colegilor urmând ca aceștia să le repete identic.

Învață un cântec!

Soarele (după auz)

din folclorul copiilor

Potrivit

Ră-sai, soa-re, fră-ți-oa-re, ră-sai, soa-re, fră-ți-oa-re.

Refren

Ră-sai soa-re pes-te munți,
Ră-sai și pe ca-pul meu

Pe-ste ca-se, pes-te curți. Ră-sai pes-te tot pă-mân-tul Și as-cul-tă-i ve-sel cân-tul.
Și pe tot trup-șo-rul meu. De la cap pân' la pi-cioa-re Și mă lu-mi-nea-ză, soa-re.

Exersează!

- Intonează cântecul și marchează prin bătăi din palme cele mai înalte sunete și prin lovirea coapselor cele mai joase sunete.
- Identifică notele corespunzătoare silabelor colorate de sub portativ și intonează-le.

Acompaniază!

- Intonează cântecul și acompaniază cu percuție corporală așa cum dorești.
- Intonează cântecul și acompaniază cu clopoțel la strofă și cu percuție corporală la refren.

Mișcare pe muzică

Intonează cântecul mișcându-te liber pe muzică. Execută mișcări ușoare de balans la dreapta, stânga, în față sau în spate.

Proiect

Muzică și percuție corporală

Pregătește împreună cu colegii o piesă acompaniată de percuție corporală pentru serbare. Alegeți o melodie și creați acompaniamentul potrivit cu percuție corporală. Repetați mișcărilor cu întreaga echipă pentru a vă sincroniza. Pentru inspirație, puteți viziona pe internet cântecul *A ram sam sam*.

Mișcări sugerate de textul cântecului sau de ritm

Mișcări libere

Între muzică și mișcare există o legătură strânsă. Muzica transmite emoții și trăiri artistice. Mișcarea te ajută să exprimi cu ajutorul corpului tău mesajele muzicii și sentimentele trezite de aceasta.

Învăță un cântec!

Planeta albastră

(după auz)

Versurile și muzica: Florentina Chifu

Repejor ▲ - sunete vorbite

Vum! vum! vum! Ur - căm în ra - che - tă, Tra la la la la ___ E - chi - pa - i com -
 ple - tă. Tra la la la la ___ Trei, doi, u - nu, ze - ro Zbu - răm cu a - vânt că - tre Pă -
 răm cu a - vânt că - tre Pă -
 mânt Zbu - ne - ta al - bas - tră E ca - sa noas - tră E gră - di - nă - n - flo - ri - toa -
 mânt Pla - re Pla - Mân - gă - ia - tă de Soa - re.

Exersează!

- Intonează cântecul însoțit de varianta sa instrumentală.
- Intonează cântecul marcând ritmul cu tobița.

Joc muzical

Pantomimă

Mimează una dintre acțiunile sugerate de text. Colegii vor descoperi fragmentul mimat și îl vor intona.

Mișcare pe muzică

Intonează cântecul executând mișcările sugerate de text (urcăm, zburăm). Reia cântecul și execută mișcări de ridicare ritmică pe vârfuri sau mișcări libere.

Fii creativ!

Execută și alte mișcări sugerate de ritmul cântecului.

Muzica este un limbaj universal.

Recapitulare

Învăță un cântec!

Câte țări sunt pe pământ

după George Enescu

Potrivit

(după auz)

Câ - te țări sunt pe pă - mânt, Tra, la, la, la, la, la, la. Cât stră - ba - te Du - nă - rea
 Pla - iuri ca la noi nu sunt, Tra, la, la, la, la, la, la. Joc mai mân - dru nu gă - sesc

Nu e ța - ră ca a mea. Tra, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la, la.
 De - cât jo - cul ro - mâ - nesc.

Lucrăm împreună!

Împărțiți-vă în trei grupe.
 Intonați cântecul și folosiți percuția corporală astfel:
 Grupa 1: două bătăi din picior la începutul fiecărui vers;
 Grupa 2: bătăi din palme pe silabele *Tra, la, la*
 Grupa 3: clic cu limba în cerul gurii pe sunetele lungi.

Audiază!

Ascultă un fragment din *Rapsodia* română nr. 1*, de George Enescu.

Mișcare pe muzică

Audiază *Rapsodia română nr. 1* și mișcă-te liber pe muzică.

Din lumea muzicii

George Enescu

- este cel mai important muzician român, remarcându-se ca violonist, pianist, dirijor, compozitor și profesor;
- admirat de regina Elisabeta a României, era deseori invitat să susțină recitaluri la castelul Peleș din Sinaia;
- în cinstea lui Enescu, în fiecare an impar se organizează Festivalul Internațional care îi poartă numele, la care participă orchestre și soliști de valoare din întreaga lume.

* rapsodie: piesă instrumentală bazată pe melodii populare

Proiect

ÎN LUMEA BASMELOR

Vă propun să pregătiți un basm muzical pentru serbare. Continuați textul de mai jos și realizați acompaniamentul acestuia folosind percuție corporală, onomatopee, sunete produse de metale, de instrumente, de deschiderea și închiderea unui fermoar, sticle goale și pline, foșnet de celofan sau staniol, sunete produse de vocile voastre și multe altele. Lăsați-vă imaginația să lucreze. Împărțiți rolurile colegilor care au dicția și intonația potrivite. Ceilalți veți acompania povestea. Dați-i titlul potrivit.

A fost odată pe o planetă îndepărtată (**sunete de trianțlu**) un rege care avea trei feciori.

Regele s-a îmbolnăvit și a visat că se va însănătoși când va asculta cîripitul păsării de aur aflate pe planeta Pămînt. (**onomatopee – sunete obținute prin suflare într-o jucărie de lut în formă de pasăre, umplută cu apă**)

Feciorii au și pornit la drum. Au colindat galaxia cu nava lor (**sunet de fermoar închis și deschis**) și tot Pămîntul, dar nu au găsit pasărea de aur. Într-un târziu, au ajuns călare (**clic cu limba în cerul gurii pentru mersul cailor**) la marginea unei păduri foșnitoare. (**frecarea palmelor pentru foșnetul pădurii**)

Tunete puternice (**bătăi cu pumnii în bancă**) vesteau furtuna. Picăturile de ploaie i-au gonit în adîncul pădurii.

(**Grupa I – bătaii cu degetele pe bancă;**

Grupa II – clic cu limba în cerul gurii – pentru mersul calului)

Aici au găsit un mândru palat. Din palat se auzeau triluri fermecătoare. (**triluri realizate de voi prin suflare în jucăria de lut în formă de pasăre, umplută cu apă**)

- Continuați povestea și acompaniați cu mijloacele potrivite. Respectați următoarele cerințe:
 - Introduceți în poveste o melodie cu percuție corporală;
 - Introduceți în poveste un fragment de melodie cu mișcare pe muzică.
- Scrieți povestea pentru a o putea repeta de mai multe ori pentru serbare.

Evaluare

Rezolvă cu atenție cerințele de mai jos.

1. Scrie pe caiet numărul imaginilor care prezintă exemple de percuție corporală.

2. Scrie pe caiet alte trei exemple de percuție corporală. Execută-le!

3. Scrie pe caiet și apoi intonează versurile pentru:

- a. refrenul cântecului *Soarele*;
- b. strofa I a cântecului *Câte țări sunt pe pământ*;
- c. refrenul cântecului *Planeta albastră*.

4. Audiază fiecare dintre cele trei fragmente și identifică piesele din care fac parte.

ITEM	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Scrie numerele celor trei imagini corecte.	Scrie numerele a două dintre imagini.	Scrie numărul unei imagini.
2	Scrie trei exemple de percuție corporală.	Scrie corect doar două exemple de percuție corporală.	Scrie corect un exemplu de percuție corporală.
3	Rezolvă corect cele trei sarcini.	Rezolvă corect două sarcini.	Rezolvă corect o sarcină.
4	Recunoaște cele trei fragmente audiate.	Recunoaște două fragmente audiate.	Recunoaște un singur fragment audiat.

CUPRINS

Unitatea 1

ȘCOLILE POVESTESC

Cântarea vocală – Poziția, emisia naturală, respirația	6
Dicția	8
Cântarea vocală în colectiv	10
Ascultarea și preluarea tonului	10
Semnalul de început – Sincronizarea cu colegii și/sau acompaniamentul	12
RECAPITULARE	14
PROIECT: Cântecul toamnei	15
EVALUARE	16

Unitatea 2

EU ÎNTRE CEIALȚI

Timbrul	18
Sunete din mediul înconjurător	18
Sunete muzicale vocale	19
Sunete muzicale instrumentale	20
Ritmul. Sunete lungi/scurte	22
RECAPITULARE	23
EVALUARE	24

Unitatea 3

JOCURI ȘI JUCĂRII

Melodia	26
Diferențierea înălțimii sunetelor	26
Legătura dintre text și melodie.	
Strofa și refrenul	27
Portativul și cheia sol	28
Sunetele și notele sol și mi	29
Jucării muzicale	30
RECAPITULARE	31
EVALUARE	32

Unitatea 4

HARTA ANOTIMPURILOR

Sunetul și nota la	34
Genuri muzicale: Colindele	36
RECAPITULARE	38
EVALUARE	40

Unitatea 5

PĂMÂNTUL, PLANETĂ VIE

Percuție corporală diversă	42
Mișcări sugerate de textul cântecului sau de ritm. Mișcări libere	44
RECAPITULARE	45
PROIECT: În lumea basmelor	46
EVALUARE	47